

Een ruw verstoorde overtocht

Een echtpaar uit de 17^e eeuw raakt 300 jaar later betrokken bij een scheepsramp op het Haringvliet. Het zou zomaar het begin van een roman kunnen zijn, maar het is echt gebeurd. Op zaterdag 13 november 1943 heeft de veerboot 'Minister C. Lely' amper de Rijkshaven van Numansdorp verlaten of ze wordt beschoten door Engelse vliegtuigen. De veerboot zou nooit aankomen in Zijpe.

De geallieerden schoten in het bezette Nederland op alles wat ook maar iets te maken had met vervoer. Zo ook op die zaterdagmiddag, toen Engelse gevechtsvliegtuigen van het type Typhoon 2 veerboten van de Rotterdamsche Tramweg Maatschappij (RTM) onder vuur namen. De RTM onderhield veerdiensten tussen de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden.

Doden en gewonden

De 2 stoomboten hadden net de haven van Numansdorp verlaten. De 'Willemstad', op weg naar Willem-

De schilderijen van Pieter Haijman en zijn echtgenote Aletta Ockersse (Bron: stadsmuseum Zierikzee)

Geraadpleegde bronnen:

- Website collectie stadhuismuseum Zierikzee
- Website www.wo2.museumhw.nl

Veerboot 'Minister C. Lely' in de haven van Numansdorp

stad, en de 'Minister C. Lely' met als bestemming Zijpe. De beschietingen kostten 9 mensen het leven, onder wie de 2 machinisten van de stoomboten. Er raakten 29 mensen gewond, later overleden daarvan nog 4 personen in het ziekenhuis.

Onder de passagiers van de 'Lely' bevonden zich 2 mannen met een geheime missie. Zij hadden in het Rijksmuseum in Amsterdam 2 bijzondere schilderijen opgehaald en moesten die in Zierikzee afleveren. Het waren wachtmeester Christoffel Cornelis Bruggeman en gemeentebode Willem Sies uit Zierikzee. Ze hadden portretten bij zich van de arts dokter Pieter Haijman (1592-1632) en zijn echtgenote Aletta Ockersse (1594-1667).

Een geheime opdracht

Jonkheer Van Riemsdijk, bewoner van het 'Slot Moermond' bij Renesse, was in het bezit van een kostbare collectie schilderijen. In een akte had hij vast laten vastleggen dat deze schilderijen na zijn dood bestemd waren voor de stad Zierikzee. Tot die tijd verbleven de 2 kostbaarste schilderijen uit de collectie in het Rijksmuseum in Amsterdam. Als directeur van het museum wist Van Riemsdijk geen plek met een beter klimaat voor het bewaren van schilderijen.

De oorlogsdreiging maakte Jonkheer Van Riemsdijk erg zenuwachtig, want wat komt er terecht van deze schilderijen bij bombardementen? Na overleg werden Bruggeman en Sies aangewezen, om de 2 kostbare schilderijen uit Amsterdam

op te halen en in het kleinere en wellicht veiligere Zierikzee op te bergen. Ze waren met de schilderijen op de terugweg, toen de veerboot van de Rotterdamsche Tramweg Maatschappij verschillende keren werd beschoten.

Sies raakt zwaargewond en na de aanval ontstond er een felle brand op de boot. De 2 mannen konden zich ternauwernood redden. De schilderijen konden ze niet meenemen en zelfs sommige gewonden en doden bleven achter. Bruggeman, Sies en een aantal passagiers konden overstappen, toen de boot tegen een lichtbaken sloeg. Het gevaar was nog niet geweken, maar al snel kwam er een motorschip aan dat de huiverende reizigers oppikte.

Missie volbracht

Iedereen leek veilig, maar op het achterdek van het brandende schip zagen ze nog mensen staan. Die konden natuurlijk niet worden achtergelaten. Samen met een aantal anderen ondernam Bruggeman enkele reddingspogingen. Ze baanden zich een weg door de rook om gewonden en doden uit het schip te halen. Uiteindelijk besloot Bruggeman, met gevaar voor eigen leven, ook de 2 portretten te redden.

Later schreef hij in zijn rapport aan de burgemeester van Zierikzee: 'Ze zijn met gevaar voor eigen leven en door een wonder ongeschonden aangekomen.'

Tekst: Arco van de Ree